

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Prima. Textus Evang. Homo quidam Nobilis. Lucae cap.19. Thema:
Timor Domini nobilitat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO SANCTI LEOPOLDI.

CONCIO PRIMA.

Homo quidam nobilis. &c. Luc. 19.

Timor Domini nobilitat, & beatificat.

Textus.

Thema.

Sanguine nobilis S. Leopoldus, animo nobilior, quia ab infantia timuit Deum, sic Ecclesia orat in hodierno officio: *Relucebat in adolescentia cum Dei timore, summa vite integritas.* Nobiles ergo, id est, summe felices, excellentes, ac beatos facit, timor Domini. Pulchro emblemate hoc expressit ingeniosus Symbolista, nempe salubri illa piscina probatica. Joan. 5. *Movebatur aqua, & sanabatur unus.* Academicus epigraphen subdit: *Turbata salutem.* Sic timor Domini indubiam animæ adfert salutem, omnemque nobilem felicitatem: Audiamus Sacram Scripturam: *Multi bona habebimus, si timuerimus Deum, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene.* Tobia cap. 4. *Beatus, qui timet Dominum, potens in terra erit semen ejus, gloria & divitia in domo ejus.* canit David Psalmo 111. *Timor Domini, gloria, & gloriatio, & letitia, & corona exultationis.* docet Eccles. c. 1. SS. Patres libeat percipere: *Timor fundamentum est salutis, timendo cavebimus, cavendo salvi erimus.* scribit Tertullianus lib. de cultu foemin. Conformiter S. Augustinus in Ps. 147. *Territi pracavemus, pracaventes, securi erimus; timor praesens, securitatem generat sempiternam. Solus est Dei timor, qui mentes corrigit, fugat crimina, innocentiam servat, & omni boni tribuit facultatem.* tradit S. Chrysostomus Serm. de Joanne Bapti.

Exordium.

Textus Sacrae Scripturae.

SS. Patres.

Tertullianus.

S. Augustin.

S. Chryso.

(Yy) 2

Bapti.

- S. Bernardus* Baptista. *Timor Domini radix & custos est omnium bonorum.* dicit S. Bernardus tractatu de dopis S. Spiritus. *Non potest timere barbarum, qui timuerit Salvatorem, non potest metare*
- S. Ambrosius* *hostis impetum, qui Christi precepta seroaverit, precepta enim Christi, arma sunt Christianis, & divinus timor, timorem à nobis repellit hostilem.* perorat S. Ambrosius Serm. 1. de Elifio. *Quemadmodum quercus demissis altius radicibus, nullius ventis viribus sternitur; ita animam divino confixam timore, vultu*
- S. Chrysof.* *tentationum ventus evellat.* verba sunt S. Chrysofomi hom. 53. in Joannem. *Sicut impossibile est, ut cælum non sit aliud terrâ, & non adjuvet eam; sic impossibile est, ut misericordia Dei non protegat eos, qui timent eum.* tradit Hugo Cardin. in
- S. Gregorius* Pf. 102. *Anchora cordis, est pondus timoris.* scribit S. Gregorius lib. 6. c. 24. *Tenendum est, animam Dei timore, velut viro obseptam, fortem esse, & quodammodo invictam.* scribit S. Cyrillus lib. 2. in Isaiam cap. 16. *Concludo cum S. Ephraem Serm. de timore Domini. Non est inter homines major illis, qui timet Dominum, & anima Dominum timens felicissima est.*
- Ephrem.* *Invocatâ S. Spiritus gratiâ audiamus Conceptus.*

CONCEPTUS I.

- Confirmatio.* Timorem Domini S. Laurentius Justinianus Anchorarum vocat lib. de perseverantia cap. 3. cur anchoram? anchoræ beneficio, navis in medio mari, tuta sistitur, anchora firmat navim, ne ruat, ne mergatur: Academicus expressit Lemnæ: *hoc pondere tuetur.* Timorem Dei ergo Anchoram Justinianus vocat, utique ideo: sicut anchora navim firmat in medijs undis, ne fluctuet, vertatur, ac mergatur; sed fixa, firma consistat, sic timor Domini hominem, qui quasi navis in mari hujus mundi, à ventis tentationum impeditur, ne ruat, labatur in peccata, sicque in profundum inferni demergatur, tuetur, in gratia Dei firmum, ac stabilem custodit, & conservat. Ita concludit

Sanctus: *Timor stabilem reddit gratiam sicut anchora stabilem navim facit, anchora namque mentis est pondus timoris.* Teftem produco Jobum: O quot tentationum fluctus hunc virum impetivere, ruina domus, chara pignora; filii, & filiae omnes occiduntur, ô dolor! de Cœlo ignis deciduus multa millia ovium concremat, & incinerat, hostis ditiones devastans, boves, camelos prædatur, Job ad stipem redactus, undique orbis & pauper, insuper à planta pedis usque ad verticem capitis ulcere pessimo saucius, in fimeto derelictus, desolatus jacet. ô tribulationes! ô miseria! in tot, & tantis adversitatibus Job, firmus, inconcussus permanet animo, & mente, *in omnibus his non peccavit Job, neque stultum quid contra DEUM locutus est.* cap. 1. Quid in tot adversitatum procellis, navim hanc, Jobi animum, inconcussum, infractum, fixum, firmum, conservavit? conservavit, firmavit, fixit timor Domini. Audiatur Job. cap. 31. *Semper enim quasi timentes fluctus timui Deum.* Quam bellè S. Chrysostomus hom. de fide Annæ: *Sicut procellarum furorem, & insultus, nauclerus sua peritia frangit, & eludit; ita timor Dei omnium tentationum potestatem sua virtute superat.*

CONCEPTUS II.

Ecclesiasticus; timorem Domini Radicem intitulat: *Radix sapientia est timere Dominum, & rami illius longevi.* cap. 1. Cur timorem Domini dicit esse radicem? Radix arborum, & plantarum fundamentum, ac substantia est, si fundamentum solidum, ac fixum est, ædificium forte, ac stabile esse concluditur; si radix profundè fundata, & tenaciter terræ, ac fundo inhaeret, arbor duratura longos in annos conjicitur. Arbori comparatur homo: Marci cap. 8. *Video homines veluti arbores, radix sit timor Domini: Initium sapientia timor Domini:* si nunc in corde hominis timor Domini firmiter radicans fuerit, hic homo stabilis erit, in gratia Dei, firmus, & constans in nobilibus virtutibus, dives & abundans fructibus divinarum benedictionum. Ita Hugo Cardinalis in hunc locum: *Sicut radix in pro-*

(Y Y) 3.

fundo

fundo terra est, sic timor Domini in profundo humilitatis tenet hominem, quanto altius crescit arbor, & ramos suos attollit versus cælum, quò plures etiam profert fructus, tantò profundiores jactat radices sub terra. Optime scripsit Rabanus in cap. 1. Eccles. Quanto quis magis Deum timet, tantò quis sapientior apparet, & quanto sapientior, tanto plenior fructibus bonorum operum, non enim timor Dei est usus, sed donis virtutum replet vitam hominis, & thesauri scientie spiritualis cor ejus illustrat.

CONCEPTUS III.

S. Propheta Isaias cap. 11. narrat & enumerat septem dona Spiritus Sancti: *Requiescet super eum Spiritus Domini, Spiritus sapientia, & intellectus, Spiritus consilii, & fortitudinis, Spiritus scientia & pietatis, & replebit eum Spiritus timoris Domini*: Notare libeat Isaiam timorem Domini ultimo loco ponere; diximus timorem Domini fundamentum esse, & dicitur Spiritualis animæ, fundamentum omnium primò ponitur, & de timore Dei signatè erudit David Psalmo 110. *Initium sapientia timor Domini*: quomodo ergo Isaias timorem Dei ponit ultimo locum postremum assignat? si primum, ac fundamentum, bonitatis animæ, est timor Domini, quomodo etiam rectè ponitur ultimum, finis, ac complementum? an fors idèò à Davide timor Domini initium dicitur, quia timore Dei, gratia, & favor divinus, virtutum nobilium incrementum acquiritur? ab Isaiâ autem timor Dei ultimo loco recensetur, quia timore Dei acquisito, Dei gratia, divinus favor, & benedictio, virtutum incrementum, in sæcula stabilitur, in posteros, ac familias transplantatur? sic mentem meam subscribit Petrus Cellensis lib. de partibus cap. 1. *Quasi custos super innumeras gazas, sic timor Domini in ultimo charismatum ponitur ad conservandas innumerales gratias.*

CONCEPTUS IV.

Sapientissimus Salomon Ecclef. cap. 40. inquit : *Timor Domini sicut Paradisus benedictionum.* Paradisum vocat timorem Dei, cur Paradisum ? in Paradiso omnis erat perfectio, cum perfectione abundantia, cum abundantia suavitas, & deliciae; Hic fructus perfectissimi, abundantes, & suavissimi, in quantitate, ac qualitate colligebantur. Timorem Dei Paradisum sapientissimus nominat, ad indicandum, timore Domini fructus perfectissimos, virtutum, donorum, ac gratiarum, acquiri, ac colligi. Ita affirmant Carthusianus, & S. Bonav. *Quoniam sicut in Paradiso est affluentia amoenitatis, & miri decoris arborum, & herbarum, & fluminum, & gemmarum; sic timori annexa sunt beatitudines, consolationes, & merita.* Scribit Carthus. & S. Bonav. habet in diata Salutis 6. cap. 1. *Timor Domini habet amoenitatem, sicut Paradisus dulcedinem, & delectationem, unde in Psalmo: Quam magna multitudo dulcedinis tuae Domine, quam abscondisti timentibus te.*

CONCEPTUS V.

Jacob benedicturus filios suos à Ruben incipit: *Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea, & principium doloris mei, prior in donis, major in imperio.* Genes. 49. Per hæc verba Jacob omnes prosperitates, ac benedictionis fructus, nempe quod tot hæredibus auctus, divitiis, ac temporalibus bonis cumulatus sit, tot è periculis ereptus, à tot hostibus defensus, efficacis, & meritis filii Ruben adscribit: quare Ruben? Richardus in Allegor. Thym. asserit: in Ruben DEI timorem adumbrari; & de eodem timore sub hæc metaphora Jacob loqui; cum ait Ruben eum ejus invictæ fortitudinis fuisse principium, & etiam salubris poenitentis exordium: audiamus formalia Richardi: *Per Ruben intelligitur timor DEI, rectè ergo primogenitus, quia timore Dei*

Dei

*Dei omne bonum inchoatur; recte fortitudo dicitur, quia per
timorem domini, cor contra concupiscentias roboratur. Ergo
Dei timor ad cœlestia excipienda dona, aditum aperit, & acci-
ta fulcit.*

CONCEPTUS VI.

David 2. Regum cap. 23. inquit: *Locutus est Israel fortis
dominator hominum, justus dominator in timore Dei.* Notat hic
Abulensis, quod David Deum bis dominatorem vocet: *Dominus
tor hominum, justus dominator*: Cur bis dominatorem intitulet?
Respondet Abulensis: quæst. 3. DEUM, Davidem bis domina-
rem intitulare, ut doceret, Dominum DEUM omnibus create-
ris dominari jure majestatis: sed specialiter dominari timorati,
teneriori affectu, ac favore, attendere: verba Abulensis sic lo-
nant: *Quamquam Deus sit dominator omnium, tamen specialiter
illorum, qui timent eum, quia ipse specialiter attendit ad illos.*
Deus se timentes speciali regit providentia, & sollicitiori proce-
dit cura, bis benignus, bis liberalis, bis providus in eos, qui ti-
ment Dominum.

Epilogus.

Hortor ergo verbis S. Laurentii Justiniani ligno vitæ cogitans:
*Quicumque desiderat sapientiâ, & scientiâ repleri, & qui salu-
tari Spiritu monitus anhelat pertingere ad culmen virtutum,
non aliunde incipiat, quam à timore Domini, nam ipse
timor est robur anime, lumen intelligen-
tia, & spes salutis.*

Amen.

